

प्रश्न 1. उच्चारणं कुरुत-

(उच्चारण कीजिए-)

पुंलिङ्गे

एकः

द्वौ

त्रयः

चत्वारः

पञ्च

षट्

सप्त

अष्ट

नव

दश

स्त्रीलिङ्गे

एका

द्वे

तिस्रः

चतस्रः

पञ्च

षट्

सप्त

अष्ट

नव

दश

नपुंसकलिङ्गे

एकम्

द्वे

त्रीणि

चत्वारि

पञ्च

षट्

सप्त

अष्ट

नव

दश

उत्तरम्—[नोट—संख्यावाची शब्दों के अर्थ एवं रूप को समझते हुए शुद्ध उच्चारण कीजिए। एक से लेकर चार तक के संख्यावाची शब्दों के रूप तीनों लिंगों में भिन्न-भिन्न बनते हैं, किन्तु पाँच से दस के रूप तीनों लिंगों में समान होते हैं।]

प्रश्न 2. प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(प्रश्नों के उत्तर लिखिए-)

(क) कृति बालकाः स्नानाय अगच्छन्?

उत्तरम्—दश बालकाः स्नानाय अगच्छन्।

(ख) ते स्नानाय कुत्र अगच्छन्?

उत्तरम्—ते स्नानाय नदीम् अगच्छन्।

(ग) ते कं निश्चयम् अकुर्वन्?

उत्तरम्—दशमः नद्यां मग्नः इति ते निश्चयम् अकुर्वन्।

(घ) मार्गे कः आगच्छत्?

उत्तरम्—मार्गे पथिकः आगच्छत्।

(ङ) पथिकः किम् अवदत्?

उत्तरम्—पथिकः अवदत्—दशमः त्वम् असि।

प्रश्न 3. शुद्धकथनानां समक्षम् (✓) इति अशुद्धकथनानां समक्षं (x) कुरुत—

(शुद्ध कथनों के सामने (✓) चिह्न तथा अशुद्ध कथनों के सामने (x) चिह्न लगायें—)

(क) दशबालकाः स्नानाय अगच्छन्।

(ख) सर्वे वाटिकायाम् अभ्रमन्।

(ग) ते वस्तुतः नव बालकाः एव आसन्।

(घ) बालकाः स्वं न अगणयत्।

(ङ) एकः बालकः नद्यां मग्नः।

(च) ते सुखिताः तूष्णीम् अतिष्ठन्।

(छ) कोऽपि पथिकः न आगच्छत्।

(ज) नायकः अवदत्—दशमः त्वम् असि इति।

(झ) ते सर्वे प्रहृष्टाः भूत्वा च गृहम् अगच्छन्।

उत्तरम्—(क) (✓)

(ग) (x)

(ङ) (x)

(छ) (x)

(झ) (✓)

(ख) (x)

(घ) (✓)

(च) (x)

(ज) (x)

प्रश्न 4. मञ्जूषातः शब्दान् चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत—

(मंजूषा से शब्दों को चुनकर रिक्त-स्थानों की पूति कीजिए—)

गणयित्वा श्रुत्वा दृष्ट्वा कृत्वा गृहीत्वा तीर्त्वा

(क) ते बालकाः नद्याः उत्तीर्णाः।

(ख) पथिकः बालकान् दुःखितान् अपृच्छत्।

(ग) पुस्तकानि विद्यालयं गच्छ।

(घ) पथिकस्य वचनं सर्वे प्रमुदिताः गृहम् अगच्छन्।

(ङ) पथिकः बालकान् अकथयत्—दशमः त्वम् असि।

(च) मोहनः कार्यं गृहं गच्छति।

उत्तरम्—(क) ते बालकाः तीर्त्वा नद्याः उत्तीर्णाः।

(ख) पथिकः बालकान् दुःखितान् दृष्ट्वा अपृच्छत्।

(ग) पुस्तकानि गृहीत्वा विद्यालयं गच्छ।

(घ) पथिकस्य वचनं श्रुत्वा सर्वे प्रमुदिताः गृहम् अगच्छन्।

(ङ) पथिकः बालकान् गणयित्वा अकथयत्—दशमः त्वम् असि।

(च) मोहनः कार्यं कृत्वा गृहं गच्छति।

प्रश्न 5. चित्राणि दृष्ट्वा संख्यां लिखत—

(चित्रों को देखकर संख्या लिखिए—)

[नोट—पाठ्यपुस्तक में दिये गये चित्रों को देखें।]

उत्तरम्—(क) अष्ट कन्दुकानि।

(ग) एकं पुस्तकम्।

(ङ) द्वे बालिके।

(छ) पञ्च कपोताः।

(ख) तिस्रः चटकाः।

(घ) द्वौ मयूरौ।

(च) षट् तालाः।

(ज) दश पत्राणि।